

Hoger Onderwijs Persbureau

Nieuwsbrief

Maandag 12 maart 2018

Hein Cuppen (hoofdredacteur)
Bas Belleman, Irene Schoenmacker, Steffi Weber

Hillegomstraat 12-14
Unit 1.03
1058 LS Amsterdam
T: 020-3880040

redactie@hogeronderwijspersbureau.nl
www.hogeronderwijspersbureau.nl
[HOP Nieuwsbrief](#)

*Uw abonnement is strikt persoonlijk. Collega geïnteresseerd? Vraag een gratis proefabonnement aan!
Artikelen uit deze nieuwsbrief mogen niet zonder onze toestemming worden gepubliceerd.*

Inhoud

Rechtszaak tegen Engelstalige opleidingen: het geduld is op	4
9 maart 2018 – Actiegroep Beter Onderwijs Nederland (BON) gaat een proefproces tegen een universiteit aanspannen om de opmars van Engelstalig onderwijs te stuiten. “Er is alle reden voor een pas op de plaats.”	
Kabinet verdeelt wetenschapsgeld: techniek en nut overheersen	4
9 maart 2018 – De technische universiteiten krijgen meer geld van het kabinet. Verder gaan er tientallen miljoenen naar de Nationale Wetenschapsagenda en twintig miljoen naar supercomputers. Het hbo krijgt er 25 miljoen euro bij.	
Amsterdamse lijsttrekkers weten weinig studenten te overtuigen	6
9 maart 2018 – Betaalbare studentenwoningen, internationalisering en diversiteit zorgden gisteravond voor verhitte gemoederen tijdens een verkiezingsdebat in Amsterdam. “Het is fokking 2018!”	
Honderdjarig Wageningen bewijst: het tij kan keren	7
9 maart 2018 – Het had niet veel gescheeld of Nederland telde een universiteit minder. Het bestaan van Wageningen Universiteit, die vandaag honderd wordt, hing ooit aan een zijden draadje. Een hoopgevend verhaal voor kleine studies die voor hun bestaan moeten vechten.	
Roermond komt gehandicapte student tegemoet	8
8 maart 2018 – De gemeente Roermond gaat de studietoelage voor studenten met een functiebeperking verhogen van honderd naar 282 euro per maand. Daarnaast wil de gemeente de voorlichting over de regeling verbeteren.	
Hoger onderwijs mag belastingvoordeel houden	9
8 maart 2018 – De Belastingdienst vond dat hogescholen en universiteiten te veel btw terugvroegen, maar vangt nu ook bot bij de Hoge Raad. Het scheelt het hele hoger onderwijs miljoenen euro’s.	
Honderd extra vrouwelijke profs, maar universiteiten zijn er nog niet	9
8 maart 2018 – Het is de universiteiten gelukt om honderd extra vrouwelijke hoogleraren te benoemen. Hiervoor waren er even zoveel ‘Westerdijkbeurzen’ beschikbaar gesteld. “We moesten het nu echt met een ingreep proberen.”	
In het hbo lukt het beter met vrouwen in hoge functies	11
8 maart 2018 – Terwijl universiteiten met de handen in het haar zitten over het lage aantal vrouwelijke hoogleraren, is in het hbo 31 procent van de lectoren vrouw. Ook voor de rest doen vrouwen het goed in het hbo, meldt de Vereniging Hogescholen.	
Keuzegids: veertig procent universitaire masters selecteert	12
8 maart 2018 – Veel masteropleidingen van universiteiten schrikken hun studenten af door extra selectie- of toelatingseisen te stellen. Maar de soep wordt niet altijd zo heet gegeten, stelt de Keuzegids Masters 2018.	
Masteropleidingen van kleine hogescholen scoren goed qua internationalisering	14
8 maart 2018 – Moedigen masteropleidingen hun studenten aan om een tijdje in het buitenland te studeren, en kun je dat doen zonder studievertraging op te lopen? Vooral bij de kleine hogescholen is dat goed geregeld, blijkt uit de nieuwe Keuzegids Masters 2018.	
Buitenlandse studenten steeds vaker in de meerderheid	15
8-maart-2018 – Op bijna tien procent van de opleidingen aan Nederlandse universiteiten en hogescholen zijn buitenlandse studenten in de meerderheid. Bij vijf procent is zelfs meer dan driekwart van de studenten internationaal, blijkt uit cijfers van Nuffic.	
Actiedag tegen hoge werkdruk docenten in de maak	16
7 maart 2018 – Maandagmiddag wordt er in Amsterdam overlegd over een landelijke actiedag tegen de hoge werkdruk aan universiteiten. De pijlen worden gericht op politiek Den Haag, dat te weinig investeert in het hoger onderwijs.	

- Brits hoger onderwijs staakt** 17
 7 maart 2018 – Britse docenten en wetenschappers van meer dan zestig universiteiten staken tegen een drastische verlaging van hun pensioen. Op de achtergrond spelen onvrede over de hoge werkdruk en het gebrek aan vaste banen mee.
- Rotterdamse verpleegkundeopleiding kwam uit diep dal** 17
 7 maart 2018 – De crisis bij de opleiding verpleegkunde van de Hogeschool Rotterdam van tien jaar geleden was vele malen dieper gedacht. Tussen 2008 en 2012 stond het voortbestaan van de opleiding serieus ter discussie, blijkt uit een reconstructie van Profielen.
- UT en VU starten techniekopleiding in Amsterdam** 18
 6 maart 2018 – Vwo'ers die een universitaire techniekopleiding willen volgen kunnen vanaf september volgend jaar in Amsterdam terecht. Althans, als het aan de Universiteit Twente en Vrije Universiteit ligt, die daar samen een opleiding willen starten.
- 'Voorlichting over studiekeuzecheck onder de maat'** 19
 6 maart 2018 – Opleidingen informeren aankomende studenten niet goed over de studiekeuzecheck. Zo maakt nog niet de helft van de opleidingen duidelijk wanneer de uitkomst ervan bindend is, blijkt uit onderzoek van de LSVb.
- Minister wil betere voorlichting over extra studiekosten** 20
 5 maart 2018 – Studenten moeten betere voorlichting krijgen over extra studiekosten, vindt minister Van Engelshoven. Daar gaat ze universiteiten en hogescholen op aanspreken, al is ze niet erg gealarmeerd.
- 'Duizenden banen erbij dankzij buitenlandse studenten'** 20
 5 maart 2018 – Haal nog veel meer buitenlandse studenten naar Nederland, zegt een denktank van onder meer vastgoedontwikkelaars vandaag. Dat kan grote steden een bloeiende economie en tienduizenden extra banen opleveren.
- UvA stuurt sussend briefje aan boze studentenpartij** 22
 5 maart 2018 – Een nieuwe Maagdenhuisbezetting is geen oplossing, schrijft het bestuur van de Universiteit van Amsterdam in een vriendelijke brief aan de verbitterde studentenpartij die zichzelf opheft.

Rechtszaak tegen Engelstalige opleidingen: het geduld is op

9 maart 2018 – Actiegroep Beter Onderwijs Nederland (BON) gaat een proefproces tegen een universiteit aanspannen om de opmars van Engelstalig onderwijs te stuiten. “Er is alle reden voor een pas op de plaats.”

De rechtszaak werd in mei vorig jaar al [aangekondigd](#), maar BON wilde afwachten wat het nieuwe kabinet zou doen. Nu is het geduld op. “Het duurt te lang”, zegt voorzitter Ad Verbrugge, docent aan de Vrije Universiteit.

Het kabinet had een moratorium op nieuwe Engelstalige opleidingen moeten afkondigen, meent filosoof Verbrugge. “In het regeerakkoord staan ferme uitspraken, maar we zijn nu een half jaar verder en er gebeurt niets. Daarom willen we weten wat de rechter ervan vindt.”

Principe

In de wet staat dat opleidingen in principe Nederlandstalig moeten zijn, tenzij er goede redenen zijn om daarvan af te wijken. Dus begint de actiegroep een proefproces tegen een universiteit, al wil Verbrugge nog niet zeggen welke. Binnen een paar weken zal ergens een dagvaarding op de mat vallen.

“We zien welke problemen Engelstalig onderwijs oplevert”, zegt Verbrugge. “Studenten hebben er ook grote twijfels bij. Er wordt niet op een fundamentele manier nagedacht over de consequenties, terwijl er alle reden is voor een pas op de plaats. Allerlei deskundigen waarschuwen voor de gevolgen, van taalpsychologen tot mensen die naar het onderwijs in zijn geheel kijken.”

Als voorbeeld noemt hij Engelstalige masters psychologie. “Het merendeel van de studenten komt gewoon op de Nederlandse arbeidsmarkt terecht en gaat ook niet door in de wetenschap. De studenten zijn juist gebaat bij een goede beheersing van het vocabulaire als ze met cliënten praten en met collega’s binnen instellingen.”

Verlichting

Het is een Verlichtingsideaal om onderwijs te geven in de moedertaal, stelt hij. “Je moet geen eigen specialistentaal voor een gesloten elite scheppen. Het is zorgwekkend als studenten zich in belangrijke kwesties niet meer leren uitdrukken in het Nederlands.”

Een rechtszaak tegen de Nederlandse staat sluit hij op termijn ook niet uit. Het is tenslotte een politieke keuze of je opleidingen de ruimte geeft voor zoveel Engelstalig onderwijs. Maar eerst komt dus het proefproces tegen een universiteit. “Als we dat winnen, volgt de rest.” Uiteindelijk wil BON verdergaan dan een pas op de plaats. “Voor een deel zijn we ook gewoon voor terugdraaien. Het tempo waarin opleidingen verengelsen is volstrekt onwenselijk.” (HOP, BB)

Kabinet verdeelt wetenschapsgeld: techniek en nut overheersen

9 maart 2018 – De technische universiteiten krijgen meer geld van het kabinet. Verder gaan er tientallen miljoenen naar de Nationale Wetenschapsagenda en twintig miljoen naar supercomputers. Het hbo krijgt er 25 miljoen euro bij.

Het was de grote belofte van dit kabinet aan de wetenschap. Er komt vierhonderd miljoen euro bij: tweehonderd voor fundamenteel onderzoek en tweehonderd voor toegepast onderzoek. Daarvan komt 250 miljoen voor rekening van OCW-minister Van Engelshoven.

Zij heeft zojuist aan de Tweede Kamer laten [weten](#) waar ze dat geld aan wil besteden. De technische universiteiten lobbyen al jaren voor extra geld en krijgen dat nu ook. Vanaf 2020 ontvangen ze zeventig miljoen euro extra voor hun technische onderzoek en opleidingen. Dan moeten ze wel ‘sectorplannen’ maken. Uit dat bedrag wordt ook een sectorplan in de sociale- en geesteswetenschappen betaald dat de verbinding zoekt met bèta-techniek.

Gezelschapsspel

Via de Nationale Wetenschapsagenda vloeit op termijn 130 miljoen per jaar naar de wetenschap. Deze ‘agenda’ heeft zich ontpopt van een [gezelschapsspel](#) voor alle Nederlanders (stel je vragen aan de wetenschap!) tot een leidraad om onderzoeksgeld te verdelen.

De middelen voor fundamenteel onderzoek gaan voor het grootste deel daaraan op: 105 miljoen per jaar. Nog eens 25 miljoen krijgt de Wetenschapsagenda uit het potje voor toegepast onderzoek, “om de gehele publieke kennisketen te betrekken”.

Het idee achter de wetenschapsagenda is dat de meeste thema’s niet alleen de nieuwsgierigheid prikkelen (wat is de ware aard van zwaartekracht?), maar ook bijdragen aan een beter begrip van de grote, maatschappelijke vraagstukken: van mondiale veiligheid tot goede gezondheidszorg, van schone energie tot beter onderwijs. “Vernieuwend en maatschappelijk relevant”, heet het in de brief. Het doel is om binnen zes à tien jaar tot *game changers* te komen.

Wetenschapsfinancier NWO mag het geld verdelen. Dat krijgt trouwens ook extra geld voor de felbegeerde Veni-, Vidi- en Vici-beurzen: vijf miljoen euro. Want nu kan NWO te weinig goede voorstellen honoreren, meent het kabinet.

Supercomputers

Ook wil het kabinet meer geld vrijmaken voor supercomputers en de ‘digitale infrastructuur’: twintig miljoen per jaar. Dat zou helpen bij onderzoek met behulp van *big data* en maakt het makkelijker om de *cyber security* in orde te hebben.

Het praktijkgerichte onderzoek van het hbo krijgt er 25 miljoen euro bij. Dat onderzoek is “nog relatief jong en in ontwikkeling”, staat in de brief. Het geld komt deels bij het budget dat de hogescholen toch al krijgen en deels mag NWO het gaan verdelen in een competitie. De beste plannen krijgen dan geld.

Goede stap

De eerste reacties druppelen binnen. Wetenschapsgenootschap KNAW is tevreden: “De extra middelen zijn een goede stap in de richting van het versterken van het wetenschappelijk onderzoek, zodat Nederland zijn positie internationaal kan bestendigen.”

Universiteitenvereniging VSNU spreekt van een mooie eerste stap. “We gaan hier meteen mee aan de slag, op lange termijn zijn er uiteraard meer investeringen nodig gezien de internationale ontwikkelingen”, aldus voorzitter Pieter Duisenberg. (HOP, BB)

Amsterdamse lijsttrekkers weten weinig studenten te overtuigen

9 maart 2018 – Betaalbare studentenwoningen, internationalisering en diversiteit zorgden gisteravond voor verhitte gemoederen tijdens een verkiezingsdebat in Amsterdam. “Het is fokking 2018!”

Acht partijen kruisten donderdagavond de degenen bij het lijsttrekkersdebat van dagblad Het Parool en de Universiteit van Amsterdam. En de UvA zou de UvA niet zijn als er niet werd gedemonstreerd.

Een handvol activisten stond voor aanvang van het debat met een spandoek op het balkon en protesteerde tegen de deelname van het “racistische” Forum voor Democratie. De actievoerders riepen leuzen en gooiden flyers in het publiek totdat de beveiliging hen de zaal uit zette.

Uitgenodigd waren behalve de vijf grootste partijen in de gemeenteraad ook de drie belangrijkste nieuwkomers: DENK, Forum voor Democratie en Bij1. Maar die laatste partij zegde af omdat lijsttrekker Sylvana Simons niet in debat wilde met FvD-lijsttrekker Annabel Nanninga. De Partij voor de Dieren nam haar plek in.

Quota

Allerlei studentenonderwerpen passeerden de revue: betaalbare woningen, internationalisering, Airbnb en diversiteitsquota. Vooral dat laatste thema raakte een gevoelige snaar. Zeker de helft van de studenten bleek het eens te zijn met de stelling dat Amsterdam alleen moet samenwerken met instellingen die quota gebruiken om sneller divers te worden.

Behalve FvD'er Nanninga was opmerkelijk genoeg ook DENK-lijsttrekker Mourad Taimounti tegen quota. PvdD en GroenLinks zien daar juist wél iets in. “Laten we diversiteit afdwingen. Het is fokking 2018!” aldus Rutger Groen Wassink van GroenLinks.

Sommige studenten waren het volmondig met hem eens “Ik heb zelf een diverse achtergrond”, zei een jonge vrouw uit het publiek. “Maar ik heb als rechtenstudente geen enkel rolmodel.” Iemand anders vond dat de partijen bij zichzelf te rade moesten gaan vanwege de weinig diverse kieslijsten.

Woningen

Voor de rest waren de gewoonlijk zo mondige Amsterdamse studenten terughoudend, maar ze wilden wel weten hoe Amsterdam het tekort aan studentenwoningen gaat oplossen. Vooral de VVD wil woningen bijbouwen, terwijl DENK meer heil ziet in het ombouwen van leegstaand vastgoed.

PvdD'er Johnas van Lammeren wil sociale huurwoningen reserveren voor mensen die een duidelijke binding hebben met Amsterdam, bijvoorbeeld omdat ze hier studeren. Maar welke criteria hij daarvoor wilde hanteren, kon hij niet zeggen.

Internationalisering

Zijn buitenlandse studenten net zo welkom in Amsterdam als Nederlanders? Reinier van Dantzig van onderwijspartij D66 wil geen onderscheid maken op basis van afkomst, maar is wel kritisch. Hij maakt zich zorgen over de balans aan de universiteit.

Wethouder Laurens Ivens van de SP vindt dat de UvA in ieder geval moet stoppen met werven in het buitenland: “Wijsheid kent geen grenzen, maar voorzieningen zijn wél beperkt.” Nanninga (FvD) verbaasde zich erover dat een studie als Nederlands recht in het Engels wordt gegeven, maar dat is aan de UvA niet het geval, zo laten de studenten weten.

Hebben de lijsttrekkers de studenten over de streep weten te trekken? Dat valt tegen, zo blijkt uit een korte peiling in de zaal. Slechts weinigen weten na het debat wél op wie ze moeten stemmen. Gelukkig is er op 15 maart opnieuw een lijsttrekkersdebat voor Amsterdamse studenten. (HOP, SW)

Honderdjarig Wageningen bewijst: het tij kan keren

9 maart 2018 – Het had niet veel gescheeld of Nederland telde een universiteit minder. Het bestaan van Wageningen Universiteit, die vandaag honderd wordt, hing ooit aan een zijden draadje. Een hoopgevend verhaal voor kleine studies die voor hun bestaan moeten vechten.

Niets herinnert er meer aan dat de Wageningen University & Research, zoals de WUR voluit heet, haar tachtigste verjaardag bijna niet had gehaald. De universiteit staat in binnen en buitenland hoog aangeschreven en is ook bij studenten bijzonder geliefd, maar dat was in de jaren negentig heel anders, vertelt woordvoerder Simon Vink. De studentenaantallen waren in enkele jaren tijd gehalveerd, van achtduizend eind jaren tachtig tot een kleine vierduizend in de jaren negentig.

Smakeloze groenten

Na het vertrek van de babyboomers kelderden de studentenaantallen bij wel meer universiteiten, maar bij de WUR was er meer aan de hand. Het ontbrak aan maatschappelijke en politieke steun voor onderwerpen als landbouw en milieu – het domein van de WUR.

Die thema's riepen destijds vooral negatieve associaties op, van bodemverontreiniging en smakeloze groenten tot overproductie en algehele teloorgang van de natuur. ‘Nee, dan liever een spannende studie in de IT’, moeten aankomende studenten hebben gedacht. Het had niet veel gescheeld of de universiteit was opgedoekt. Maar mede omdat de universiteit in het buitenland ook destijds al een uitstekend reputatie had, bleef ze in leven.

Inmiddels is de WUR met twaalfduizend studenten groter dan ooit. Hoe is het gelukt om het tij te keren? Ten eerste bleek de fusie tussen de universiteit en een aantal onderzoeksinstituten van de Dienst Landbouwkundig Onderzoek in 1998 een gouden greep. Financieel gezien, maar ook op het gebied van innovatie. De moderne campus die in 2007 werd geopend, deed eveneens wonderen, zegt Vink. De universiteit functioneert vele malen efficiënter, nu iedereen dicht bij elkaar zit.

Wonder

En, niet onbelangrijk: de WUR had ook gewoon de tijd mee. “Sinds het begin van deze eeuw staan landbouw, voedsel en leefomgeving weer volop in de belangstelling”, zegt Vink. De hoeveelheid eerstejaars is in tien jaar tijd verdubbeld. Terwijl andere snelgroeiende universiteiten met groeipijnen kampen en terrein verliezen in de Keuzegids, lijkt de WUR nergens last van te hebben. De Wageningse universiteit steekt al meer dan tien jaar met kop en schouders boven de rest uit. De Keuzegids spreekt dan ook van ‘het wonder van Wageningen’.

De hoofdreden voor het succes zit 'm bij de studenten, zegt Vink. “Die hebben een ontzettend drive. De meeste van onze studierichtingen kun je enkel bij ons volgen. Onze studenten kiezen dus heel bewust en zijn bijzonder gemotiveerd. Ze komen echt voor hun opleiding, want van het stadje moet je 't niet hebben.”

Voor wie zich afvraagt hoe de universiteit ooit in Wageningen terecht is gekomen: dat gebeurde al in 1876 met de komst van de Rijkslandbouwschool, de voorloper van de latere universiteit. In de omgeving zijn maar liefst negen verschillende soorten grond te vinden - zand, klei, veen en diverse mengsoorten. Vrij uniek in Nederland en dus bij uitstek geschikt voor een agrarische school.

Een ander voordeel van de afgelegen locatie: de school werd vooral bezocht door zonen van godsvruchtige boeren en koloniale planters en het moest niet gebeuren dat zij aan de verlokkingen van het grote stadsleven ten prooi zouden vallen. Gelukkig was het treinstation in Ede niet ver weg. (HOP, SW)

Roermond komt gehandicapte student tegemoet

8 maart 2018 – De gemeente Roermond gaat de studietoelage voor studenten met een functiebeperking verhogen van honderd naar 282 euro per maand. Daarnaast wil de gemeente de voorlichting over de regeling verbeteren.

Je moet als gehandicapte student maar net mazzel hebben in welke gemeente je woont: de verschillen in studietoelage zijn namelijk ‘enorm’ en dat is niet eerlijk, [schreven](#) de Landelijke Studentenvakbond en CNV Jongeren vorige maand in een brief aan alle Nederlandse gemeenten.

En deze groep studenten heeft het al niet makkelijk. De stap naar het hoger onderwijs is lastiger, ze hebben soms meer moeite zich intensief in te spannen en kunnen vaak niet werken naast hun studie, stellen de studentenvakbonden. Voor financiële ondersteuning moeten studenten met een functiebeperking sinds 2015 aankloppen bij hun gemeente. Maar velen van hen weten dat niet: slechts zeven procent maakt gebruik van deze individuele studietoelage.

Aanpassing

De fractie van GroenLinks in Roermond stelde het college er vragen over. En die heeft nu besloten het bedrag aan te passen. Straks krijgen de studenten 282 euro, precies zoals in het voorstel van de studentenvakbonden stond. Die hadden berekend hoeveel geld gehandicapte studenten vóór de decentralisatie kregen en kwamen op dat bedrag uit.

Ook gaat Roermond “een intensieve communicatiecampagne starten om bekendheid te geven aan de nieuwe regeling.”, [schrijft](#) GroenLinks op haar website. Hierbij wil de gemeente samenwerken met de onderwijsinstellingen in de stad.

De LSVb reageert opgetogen. “Het is heel erg mooi om te zien dat Roermond onze richtlijnen heeft overgenomen”, zegt woordvoerder Joyce van der Wegen. Roermond is volgens haar de eerste gemeente die zo concreet actie onderneemt, al heeft ook Utrecht de LSVb uitgenodigd om te komen praten. Binnenkort volgt een gesprek met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. (HOP, IS)

Hoger onderwijs mag belastingvoordeel houden

8 maart 2018 – De Belastingdienst vond dat hogescholen en universiteiten te veel btw terugvroegen, maar vangt nu ook bot bij de Hoge Raad. Het scheelt het hele hoger onderwijs miljoenen euro's.

Het is een technisch verhaal, maar er hangt veel geld van af. Voor onderzoek in opdracht van het bedrijfsleven of voor de verhuur van gebouwen moeten hogescholen en universiteiten btw in rekening brengen. Maar als ze voor die activiteiten kosten maken en zelf btw betalen, krijgen ze die terug van de Belastingdienst. En dat tikt aan.

In de praktijk bleek het echter nogal lastig te bepalen wanneer dit nu wel en niet mag. Want wat doe je met 'gemengde kosten', als bijvoorbeeld een gebouw of faciliteit zowel voor het gewone onderwijs wordt gebruikt als voor opdrachten van derden?

Proefproces

Daarom startte de Belastingdienst een [proefproces](#) tegen NHL Hogeschool, inmiddels gefuseerd met Stenden. Maar de hogeschool wist zowel bij de rechtbank als in hoger beroep bij het gerechtshof te winnen. Daarop stapte de dienst naar de allerhoogste rechter: de Hoge Raad. En verloor daar opnieuw, meldde de Telegraaf gisteren.

NHL Stenden is blij met de [uitspraak](#). "Dit zorgt voor veel duidelijkheid", zegt bestuurslid Jan van Iersel. "Wij handelden onze belastingzaken tot 2011 altijd op een bepaalde manier af, tot de Belastingdienst wilde dat we dat anders gingen doen. Maar wij waren eigenwijs: we vonden onze manier goed."

Vijf ton

En dat pakte goed uit. Volgens Van Iersel ging het om een bedrag van jaarlijks zo'n tachtigduizend euro – "niet niks" – wat de hogeschool aan btw terugvroeg. En omdat sinds 2011 de hogeschool voor de zekerheid toch de werkwijze van de Belastingdienst overnam, kan NHL Stenden over de afgelopen zeven jaar nog ruim vijf ton aan te veel betaalde btw terugvragen.

Maar die situatie is voor elke onderwijsinstelling anders, waarschuwt Van Iersel. Natuurlijk zijn de uitgangspunten gelijk, maar de details verschillen per hogeschool of universiteit. "Daarom is het ook moeilijk te zeggen hoeveel geld het hele hoger onderwijs hiermee bespaart."

Het is overigens nu niet zo dat onderwijsinstellingen nu méér btw kunnen terugvragen. Dankzij deze uitspraak blijft alles bij het oude en hoeven ze geen extra btw af te dragen, zoals de Belastingdienst wilde. Het vonnis is vooral belangrijk voor instellingen die veel onderzoek in opdracht doen, zoals technische universiteiten. (HOP, IS)

Honderd extra vrouwelijke profs, maar universiteiten zijn er nog niet

8 maart 2018 – Het is de universiteiten gelukt om honderd extra vrouwelijke hoogleraren te benoemen. Hiervoor waren er even zoveel 'Westerdijkbeurzen' beschikbaar gesteld. "We moesten het nu echt met een ingreep proberen."

Vorig jaar was het een eeuw geleden dat de eerste Nederlandse vrouw, Johanna Westerdijk, hoogleraar werd. In het ‘Westerdijkjaar’ stelde het ministerie vijf miljoen euro beschikbaar voor het aanstellen van honderd extra vrouwelijke hoogleraren. Op deze manier zou de wetenschap een impuls krijgen om diverser te worden: slechts negentien procent van de hoogleraren in Nederland is vrouw.

Het idee voor de Westerdijkgeldten kwam van actiegroep Athena’s Angels, een initiatief van vier vrouwelijke hoogleraren die zich inzetten voor de belangen van vrouwen in de wetenschap. Naomi Ellemers, Universiteitshoogleraar aan de Universiteit Utrecht, is “heel blij” met de benoemingen. “Het is uniek dat zoveel partijen als de universiteiten, NWO en het ministerie de handen ineen hebben geslagen om dit mogelijk te maken.”

Alle universiteiten konden afgelopen jaar aanvragen indienen bij onderzoeksfinancier NWO. Eén van de voorwaarden voor goedkeuring was uitzicht op een vast dienstverband. Het geld is bedoeld als ondersteuning, maar de universiteit zal zelf natuurlijk ook moeten bijleggen. De honderd extra vrouwelijke hoogleraren komen bovenop de [streefcijfers](#) die de universiteiten in 2020 gerealiseerd willen hebben.

Tabel 1. Verdeelsleutel premies en aantal ingediende aanvragen en toegekende premies per universiteit

	Universiteit Leiden	Universiteit Utrecht	Rijksuniversiteit	Erasmus Universiteit	Universiteit Maastricht	Universiteit van Amsterdam	Vrije Universiteit	Radboud Universiteit	Universiteit van Tilburg	Technische Universiteit Delft	Technische Universiteit Eindhoven	Universiteit Twente	Wageningen Universiteit	Open Universiteit
verdeelsleutel	10	17	9	7	8	11	8	6	4	6	3	4	5	2
ingediend	15	20	9	4	9	12	9	10	4	9	3	4	1	3
toegekend	12	19	9	4	8	11	8	7	4	7	3	4	1	3

Bron: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Niet elke universiteit wist voldoende kandidaten bijeen te sprokkelen. De Erasmus Universiteit (EUR) bijvoorbeeld [gaat](#) vier vrouwelijke hoogleraren benoemen, terwijl het ministerie geld beschikbaar had gesteld voor zeven benoemingen en slechts elf procent van de hoogleraren vrouw is bij de Rotterdamse universiteit. Ook Wageningen diende maar één aanvraag in, terwijl er beurzen waren voor vijf.

Andere universiteiten mochten daarom extra verzoeken doen, en dat hebben ze ook gedaan. Zo konden de Universiteit Utrecht en de Universiteit Leiden elk nog twee beurzen erbij krijgen, en de TU Delft en de Open Universiteit ieder een.

Scepsis

Ellemers hoopt dat nu de scepsis verstomt. “Critici zeiden: is het niet een generatie-effect dat er zo weinig vrouwelijke hoogleraren zijn? Moeten we niet nog tien of twintig jaar geduld hebben? Maar ik volg dit onderwerp nu al zo lang, en dat zijn de verklaringen niet. We moesten het nu echt met een ingreep proberen.”

Veel vrouwen haken af na verloop van tijd in de wetenschap, zegt Ellemers. “Die geven aan zich niet thuis te voelen.” Het is nog steeds een mannenbolwerk, wat voor een gevoel van isolatie kan zorgen. “Ik sprak laatst een man die zei het op de lange termijn ook niet leuk te vinden als hij de enige man was tussen allemaal vrouwen.” De nieuwe aanstellingen brengen daar hopelijk verandering in. “Het is een signaal dat vrouwen wel degelijk gezien en gewaardeerd worden.”

Usual suspects

Ellemers was zelf betrokken bij benoemingen aan de Universiteit Utrecht. “Hier waren heel goede kandidaten. Hoe kan het dat we die niet eerder hebben gevonden, zei de commissie zelf ook.” Zelf denkt ze dat er toch vaak voor *the usual suspects* wordt gekozen, en dat vrouwen over het algemeen afwachtender zijn dan mannen. “Ze denken eerder: misschien ben ik wel niet goed genoeg.”

Leiden deze benoemingen nu tot de gewenste cultuuromslag? Dat zou best kunnen, denkt ze. “Misschien dat nu de vicieuze cirkel doorbroken wordt.” Van quota is ze geen voorstander. “Ik spreek liever van streefcijfers. Het is belangrijk die goed bij te houden en zo te checken of we op de goede weg zijn. Maar wel vanuit een positieve insteek, zoals met dit soort initiatieven als de Westerdijkbeurzen bijvoorbeeld.”

Old boys netwerk

Ook minister Van Engelshoven is blij met de benoemingen. “Dit laat zien dat als je echt wil en echt je best er voor doet, het lukt om meer vrouwen te benoemen en zo het *old boys netwerk* open te breken”, zegt ze in een persbericht.

Het extra geld heeft universiteiten “het broodnodige duwtje in de rug” gegeven, maar ze zijn er volgens de minister nog niet. “We hebben nog een lange weg te gaan voor we kunnen spreken over een evenredige verdeling, maar de inzet van de universiteiten het afgelopen jaar geeft vertrouwen.” (HOP, IS)

In het hbo lukt het beter met vrouwen in hoge functies

8 maart 2018 – Terwijl universiteiten met de handen in het haar zitten over het lage aantal vrouwelijke hoogleraren, is in het hbo 31 procent van de lectoren vrouw. Ook voor de rest doen vrouwen het goed in het hbo, meldt de Vereniging Hogescholen.

De vereniging publiceert op Internationale Vrouwendag trots haar cijfers over genderdiversiteit in het hbo. In een tabel staan ze afgezet tegen de cijfers van de universiteiten.

Feiten en cijfers	HBO	WO
Totaal aantal inschrijvingen studenten	453.354	276.713
% vrouwelijke studenten	51%	51%
% niet-westerse studenten	16%	14%
Totaalaantal werknemers	48.125	45.282
% vrouwelijke werknemers	56%	46%
% vrouwen in hogere functies	40%	23%
% vrouwelijke lector/hoogleraar	31%	19%
% niet westerse werknemer	6%	10.5%
Totaal aantal bestuurders	80	39
% vrouwelijke voorzitters	35%	28.6%
% vrouwelijke bestuurders	37%	28.2%
% niet westerse bestuurders	2,5%	?

Bron: Vereniging Hogescholen

Het aantal vrouwelijke studenten ligt bij beiden op 51 procent, maar bij de werknemers is het een ander verhaal. In het hbo is 56 procent van de werknemers vrouw, tegenover 46 procent in het wo. In hogere functies zijn er met veertig procent wat minder vrouwen te vinden, maar nog altijd duidelijk meer dan aan de universiteiten waar 23 procent van de hogere functies wordt bezet door een vrouw.

Lang niet slecht

Van de 36 collegevoorzitters in het hbo zijn er twaalf vrouw, een op de drie dus. Het totale aantal vrouwelijke hbo-bestuurders ligt op 37 procent en dat is lang niet slecht. Ter vergelijking: aan de universiteiten ligt dat percentage op 28,2 en in het bedrijfsleven op elf procent.

Als het aan de Vereniging Hogescholen ligt, gaat het aantal vrouwelijke hbo-bestuurders de komende tijd nog verder omhoog. Net als vorig jaar [pleit](#) voorzitter Thom de Graaf voor een diversiteitspact. “We streven naar vijftig procent vrouwen in alle hogere functies.” Ook op het gebied van culturele diversiteit wil het hbo stappen zetten. De vereniging streeft naar minstens twintig procent werknemers met een niet-westerse migratieachtergrond. (HOP, SW)

Keuzegids: veertig procent universitaire masters selecteert

8 maart 2018 – Veel masteropleidingen van universiteiten schrikken hun studenten af door extra selectie- of toelatingseisen te stellen. Maar de soep wordt niet altijd zo heet gegeten, stelt de Keuzegids Masters 2018.

De [Keuzegids](#) is bedoeld om bachelorstudenten houvast te geven bij het kiezen van hun vervolgopleiding. Alle masters zijn gerangschikt op de oordelen van studenten uit de Nationale Studenten Enquête over onder meer het lesprogramma, de docenten en de faciliteiten. Ook het oordeel van deskundigen die de opleidingen keuren weegt mee in de gids.

In de categorie algemene universiteiten is de tevredenheid over de masters bij de Rijksuniversiteit Groningen het grootst. Vlak daarop volgt Maastricht University. Als derde eindigt de winnaar van vorig jaar, Tilburg University. Wageningen voert opnieuw de ranglijst van de technische universiteiten aan en scoort ook het hoogst van alle bekostigde universiteiten.

Selectie

Maar bij de ‘groene universiteit’ kom je niet zomaar binnen: in Wageningen wordt volgens de Keuzegids flink geselecteerd. Maar liefst 63 procent van de opleidingen stelt nadere eisen aan de studenten. De Erasmus Universiteit (EUR) is met 66 procent nog selectiever. Voor bijna alle Engelstalige masters is daar een Engelse taaltoets verplicht. De universiteiten van Utrecht en Maastricht werpen eveneens drempels op, terwijl Delft en Twente al jaren het minst selectieve beleid voeren.

In de praktijk lijkt het vaak wel mee te vallen met de selectie. Na een telefoontje met de studieadviseur is een taaltoets vaak toch niet nodig, ondervond de Keuzegids: Engels op vwo-niveau blijkt genoeg. In Leiden, Eindhoven en Wageningen komt dit regelmatig voor.

Schimmig

De Keuzegids deed voor de [Mastervergelijker](#), een onderdeel van de Keuzegids online, voor de derde keer onderzoek naar selectie. Alleen de grootste disciplines kwamen tot nog toe aan de beurt. Vorig jaar [waarschuwden](#) de makers ook al voor schijnselectie en schimmige voorlichting bij de masteropleidingen. Dit jaar stellen ze dat bijna veertig procent van de masters selectief is.

Het blijft een lastig onderwerp, erkennen de makers. “Het is een *hot topic* in de politiek.” Een speciale taskforce van de universiteiten, de onderwijsinspectie en de studentenorganisaties heeft tot op de dag van vandaag nog geen eenduidige definitie van selectie kunnen vinden, aldus de Keuzegids.

	N	directe toegang (met juiste vooropleiding)	selectie	alleen toegang met specifieke bachelor
Amsterdam UvA	45	27%	36%	24%
Amsterdam VU	41	39%	29%	29%
Groningen RUG	36	53%	19%	25%
Leiden UL	24	50%	29%	17%
Nijmegen RU	20	40%	20%	30%
Utrecht UU	28	29%	57%	14%
Rotterdam EUR	38	5%	66%	21%
Maastricht MU	18	22%	50%	11%
Tilburg TlU	23	70%	26%	4%
Delft TUD	14	50%	0%	50%
Eindhoven TU/e	8	25%	25%	25%
Enschede UT	14	50%	7%	43%
Wageningen WUR	16	31%	63%	6%
totaal %		36%	39%	22%
TOTAAL N	326	118	128	72

1) Wanneer percentages niet optellen naar 100% zijn andere vormen van selectie buiten beschouwing gelaten.

Internationalisering

De redactie keek dit jaar ook voor het eerst naar internationalisering. Moedigen opleidingen hun studenten aan een tijdje in het buitenland te studeren? Voelen ook Chinese studenten zich er welkom?

Ook op dit punt scoort de Wageningen Universiteit het hoogst. De TU Eindhoven is de nummer twee en Maastricht University, waar meer dan de helft van de studenten uit het buitenland komt, eindigt als derde. Het internationaliseringsbeleid van de beide Amsterdamse universiteiten wordt minder hoog gewaardeerd: de Vrije Universiteit en de Universiteit van Amsterdam moeten het doen met een zesje.

Maar er zijn ook masteropleidingen waar buitenlandervaring nauwelijks wordt gestimuleerd of mogelijk wordt gemaakt, stelt de Keuzegids: bijvoorbeeld forensische criminologie of onderwijskunde. Toch is het de vraag hoeveel dit zegt: niet iedere opleiding is immers geschikt voor bijvoorbeeld Engelstalig onderwijs. Voor een definitieve vergelijking zou je de masteropleidingen in categorieën moeten onderverdelen zegt hoofdredacteur Frank Steenkamp. (HOP, IS)

Masteropleidingen van kleine hogescholen scoren goed qua internationalisering

8 maart 2018 – Moedigen masteropleidingen hun studenten aan om een tijdje in het buitenland te studeren, en kun je dat doen zonder studievertraging op te lopen? Vooral bij de kleine hogescholen is dat goed geregeld, blijkt uit de nieuwe Keuzegids Masters 2018.

De [Keuzegids](#) is bedoeld om bachelorstudenten houvast te geven bij het kiezen van hun vervolgopleiding. Alle masters zijn gerangschikt op de oordelen uit de Nationale Studenten Enquête over onder meer het lesprogramma, de docenten en de faciliteiten. Ook het oordeel van deskundigen die de opleidingen keuren, weegt de gids mee.

Van de grote masteraanbieders scoort de Hogeschool Windesheim op al deze onderdelen het hoogst, gevolgd door de Hogeschool Utrecht, de nummer één van vorig jaar, en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Bij de middelgrote aanbieders voert kunstacademie Artez de lijst aan, met een nipte voorsprong op Zuyd Hogeschool. De Hogeschool van Amsterdam volgt op ruime afstand.

Naar het buitenland

Voor het eerst konden masterstudenten ook laten weten hoe internationaal zij hun opleiding vonden. Is er een mogelijkheid om naar het buitenland te gaan, zonder dat dit grote studievertraging oplevert? En hoe zit het met de kennis van andere culturen bij de opleiding?

De NHTV internationale hogeschool Breda doet het volgens de masterstudenten goed met een 8,1. Ook de Christelijke Hogeschool de Driestar oogst veel lof. De ‘groene’ hogeschool Van Hall Larenstein scoort met een 7,6 nog altijd een tiende hoger dan Wageningen, de beste universiteit op dit onderdeel.

Ook masterstudenten van veel kunstopleidingen zijn te spreken over de internationalisering. Bij ‘fine art and design’ van Hogeschool Zuyd en ‘autonome beeldende kunst’ bij Artez was dit volgens de studenten zelfs ‘perfect geregeld’.

Breed begrip

Hoofdredacteur Frank Steenkamp wijst erop dat de verschillen tussen de hogescholen groot zijn. Hij geeft als kanttekening dat internationalisering wel een heel breed begrip is, en dat niet iedere masteropleiding geschikt is voor bijvoorbeeld Engelstalig onderwijs. “Voor een definitieve vergelijking zou je de masteropleidingen eigenlijk in categorieën moeten onderbrengen.” Bovendien keek de Keuzegids alleen naar de grootste opleidingen.

Volgens de Keuzegids wordt op dit moment ongeveer zestig procent van alle Nederlandse masteropleidingen in het hoger onderwijs volledig in het Engels gegeven. In de politiek zijn ze wat tegenstrijdig, constateert de gids: “Aan de ene kant staat er in het regeerakkoord dat *the international classroom* wordt toegejuicht, maar aan de andere kant mag de voertaal van een opleiding alleen Engels zijn wanneer dit ‘toegevoegde waarde’ heeft.” (HOP, IS)

Buitenlandse studenten steeds vaker in de meerderheid

8-maart-2018 – Op bijna tien procent van de opleidingen aan Nederlandse universiteiten en hogescholen zijn buitenlandse studenten in de meerderheid. Bij vijf procent is zelfs meer dan driekwart van de studenten internationaal, blijkt uit cijfers van [Nuffic](#).

In februari bleek al dat het aantal buitenlandse studenten dit studiejaar opnieuw een recordaantal heeft bereikt, zowel aan de [universiteiten](#) als in het [hbo](#). Van alle wo- en hbo-studenten in Nederland komt 12,2 procent uit het buitenland, dat komt neer op 122 duizend studenten in totaal. Bijna 90 duizend van hen volgt een volledige studie in Nederland. De rest blijft korter en komt bijvoorbeeld via het uitwisselingsprogramma Erasmus+.

Volgens cijfers van het OECD staat Nederland op nummer zes van de landen met de meeste internationale studenten, na Nieuw Zeeland, het VK, Zwitserland, Oostenrijk en Australië.

De universitaire opleidingen trekken meer buitenlandse studenten dan het hbo. Een kleine dertig procent van de nieuw ingeschreven universitaire masterstudenten komt uit het buitenland. Bij de bacheloropleiding is dat twintig procent. In het hbo liggen die percentages op 26,1 respectievelijk 8,4 procent.

Op universitair niveau trekken de economische opleidingen de meeste buitenlandse studenten, gevolgd door geesteswetenschappen en sociale wetenschappen. Relatief gezien is het aantal internationale studenten bij de kleine opleidingen in liberal arts en sciences het hoogst.

Ook in het hbo staan de economieopleidingen aan kop, gevolgd door engineering. Relatief gezien trekken Arts & Culture en Agriculture & Environmental Sciences de meeste buitenlandse studenten.

Maastricht

De universiteit Maastricht blijft met 58 procent buitenlandse studenten aan kop als het gaat om internationalisering. In Groningen, Amsterdam en Rotterdam groeit het aantal internationale studenten het hardst. Opleidingen met een numerus fixus trekken overigens beduidend minder studenten uit het buitenland, bij meer dan 95 procent van die opleidingen staan uitsluitend studenten uit Nederland ingeschreven.

Duitsland is met 22,125 studenten nog steeds hofleverancier, bijna 25 procent van alle internationale studenten is Duits. Zeven jaar geleden lag dat percentage nog op veertig procent. China staat met 4.475 studenten op plek twee.

Ongeveer een op de vier internationale studenten komt van buiten de Europese Economische Ruimte (EER). De internationale studenten komen uit 162 verschillende landen. Ze komen tegenwoordig minder vaak uit Duitsland en China en juist vaker uit andere landen.

Studentenstop

Niet alle opleidingen zijn blij met het almaar stijgende aantal internationale studenten. Zo heeft de TU Delft in februari een stop gezet op inschrijvingen voor de opleiding technische informatica voor studenten van buiten Europa omdat de aanmeldingen veel te hard gingen. Ook elders klinkt er kritiek op het hoge aantal buitenlandse studenten, onder meer omdat Engels op steeds meer opleidingen de voertaal wordt. Uit de cijfers van het Nuffic blijkt dat drie op de vier universitaire masteropleidingen inmiddels volledig in het Engels zijn.

Maatwerk

Nuffic-directeur Freddy Weima pleit voor een genuanceerde discussie en zegt dat maatwerk nodig is. “De mix van internationale en Nederlandse studenten verschilt per hogeschool en universiteit, en is afhankelijk van doel en inhoud van de opleiding. In de groene sector, die van oorsprong gericht is op export, kan de ideale samenstelling anders zijn dan in de grensregio waar meer samengewerkt wordt met buurlanden Duitsland en België.”

Weima wijst op de voordelen van buitenlandse studenten in Nederland. “Met de kennis, ervaring en netwerken die internationale studenten meebrengen uit eigen land, versterken zij de kwaliteit van het onderwijs in Nederland en kunnen álle studenten profiteren van een diverse ‘international classroom’.”

Mooie kans

Ook het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) ziet voordelen. De studentenorganisatie ziet de internationalisering van het hoger onderwijs als een mooie kans. Tegelijkertijd wijst de studentenorganisatie ook op de moeilijkheden. ISO-voorzitter Rhea van der Dong: “Internationalisering kan ons veel brengen, maar alleen als we het goed doen. In plaats van in een razend tempo te internationaliseren zouden universiteiten een pas op de plaats moeten maken en er goed over moeten nadenken. Pas dan hebben studenten er echt wat aan.”

De Landelijke Studentenvakbond (LSVb) is bezorgd. “Universiteiten doen er alles aan om zoveel mogelijk internationale studenten aan te trekken, maar houden geen rekening met de consequenties. We roepen de universiteiten op om een pas op de plaats te maken en hun strategie te doordenken.” (HOP, SW)

Actiedag tegen hoge werkdruk docenten in de maak

7 maart 2018 – Maandagmiddag wordt er in Amsterdam overlegd over een landelijke actiedag tegen de hoge werkdruk aan universiteiten. De pijlen worden gericht op politiek Den Haag, dat te weinig investeert in het hoger onderwijs.

Aan het overleg doen studentenorganisaties, vakbonden en individuele wetenschappers mee, zegt hoogleraar Rens Bod, organisator van de bijeenkomst en drijvende kracht achter de [veelbesproken petitie](#) van #WOinActie. Hij verwacht ook bestuurders van universiteiten, zoals Jan Lintsen van de Universiteit van Amsterdam. “Het is misschien het begin van meer.”

Staking?

In het Verenigd Koninkrijk wordt momenteel [gestaakt](#) aan zestig universiteiten. Is het denkbaar dat dit ook in Nederland gebeurt? Voorlopig niet, denkt Bod. “Als hier met het ABP-pensioen hetzelfde zou gebeuren als met de Britse pensioenen, dan zouden docenten en hoogleraren de straat wel op gaan. Wij voeren geen actie voor ons inkomen, maar tegen de hoge werkdruk, de teloorgang van het onderzoeksgedreven onderwijs en tegen de achterblijvende investeringen.”

Toch sluit hij niet uit dat er maandag ook andere geluiden zullen klinken van mensen die radicalere acties willen of die met andere ideeën komen.

Ook voorzitter Marijtje Jongsma van wetenschapsvakbond VAWO zal maandag van de partij zijn. “We gaan nu niet oproepen tot een staking. Die is vooral effectief als je de samenleving ontwricht door bijvoorbeeld het vuilnis niet op te halen. Wetenschappers die het werk overdag neerleggen zullen hun artikel ’s avonds hoogstwaarschijnlijk toch afschrijven. Bovendien zitten we momenteel in hetzelfde schuitje als de werkgevers. We hebben namelijk vooral last van ernstige onderfinanciering. We kunnen onze pijlen nu beter op Den Haag richten.”

‘Witte staking’

De Utrechtse hoogleraar Ingrid Robeyns riep onlangs nog op tot een ‘witte staking’. Werknemers zouden dan geen overuren meer moeten maken zodat duidelijk wordt dat de universiteiten op die overuren drijven en roofofbouw plegen op hun medewerkers.

Ze voelt zich nauw betrokken bij de strijd tegen werkdruk en discussieerde daar onlangs in het televisieprogramma [Buitenhof](#) over met de rector van de Rijksuniversiteit Groningen. Volgens haar beseft de politiek nog altijd niet hoe ernstig de situatie is.

“Wetenschappers zijn ontzettend loyaal aan hun studenten”, zegt ze desgevraagd. “Ze doen wat nodig is om goed onderwijs te leveren. Maar daardoor hebben ze geen tijd en fut om na te denken over het verbeteren van hun eigen werkomstandigheden. Dat is de paradox: ze hebben het te druk om te protesteren tegen de werkdruk.” (HOP, BB & HC)

Brits hoger onderwijs staakt

7 maart 2018 – Britse docenten en wetenschappers van meer dan zestig universiteiten staken tegen een drastische verlaging van hun pensioen. Op de achtergrond spelen onvrede over de hoge werkdruk en het gebrek aan vaste banen mee.

Volgende week leggen Britse docenten en wetenschappers hun werk maar liefst vijf dagen neer. In voorgaande weken staakten ze al twee, drie en vier dagen, maar ze hebben hun zin nog niet gekregen. Steen des aanstoots is hun pensioen dat al versoberd was, maar dat duizenden euro’s per jaar lager kan gaan uitvallen. Zonder hervormingen verwachten de universiteiten dat het pensioenfonds straks ruim zes miljard euro tekortkomt.

De wetenschappers waren al ontevreden over hun salaris, de geringe carrièremogelijkheden en de hoge werkdruk, zegt een woordvoerder van de University and College Union in [Nature](#), “maar daar stond tot nog toe altijd een redelijk pensioen tegenover”.

De [onderhandelingen](#) zijn gisteren opnieuw mislukt. Sommige universiteiten dreigden vorige week om stakende docenten te straffen als ze hun werk niet [inhalen](#). Hun loon zou deels of geheel worden ingehouden. De Britse studentenvakbond noemt de pensioenhervorming een nieuwe klap in het gezicht van de hardwerkende docenten en [steunt](#) de staking. (HOP, HC)

Rotterdamse verpleegkundeopleiding kwam uit diep dal

7 maart 2018 – De crisis bij de opleiding verpleegkunde van de Hogeschool Rotterdam van tien jaar geleden was vele malen dieper gedacht. Tussen 2008 en 2012 stond het voortbestaan van de opleiding serieus ter discussie, blijkt uit een [reconstructie](#) van Profielen.

Het onafhankelijke magazine van de Hogeschool Rotterdam kwam er achter dat ziekenhuizen en een ggz-instelling tijdelijk weigerden om nog stagiairs aan te nemen van de opleiding. Er zou organisatorische chaos hebben geheerst en afspraken zouden stelselmatig niet zijn nagekomen. Ook schoten studenten volgens sommige betrokkenen inhoudelijk tekort.

Brandbrieven

De ziekenhuizen hebben meerdere brandbrieven naar de opleiding gestuurd. Twee regionale ziekenhuizen en één ggz-instelling stapten uit onvrede over naar een andere hogeschool. Het Reinier de Graaf Gasthuis uit Delft neemt nog steeds geen verpleegkundestagiairs aan uit Rotterdam.

Ook bij het Erasmus MC, dat jaarlijks zo'n driehonderd stagiairs opleidt, werd nagedacht over vertrek, vertelt opleidingscoördinator Rianne Sell aan Profielen. 'Maar we kwamen tot de conclusie dat het niet maatschappelijk verantwoord zou zijn om naar een andere hogeschool over te stappen. Dat zou namelijk het einde betekenen van de opleiding verpleegkunde in Rotterdam.'

Vertrouwen

De ziekenhuizen die bleven, gingen zich in de crisisjaren wel vergaand met de opleiding bemoeien en mengden zich zelfs in de inhoud. Toen er tegen het einde van de crisis in 2012 een nieuwe opleidingsmanager aantrad, spraken de ziekenhuizen onderling af de opleiding bij de accreditatie te helpen door hun vertrouwen in de toekomst uit te spreken.

In de Keuzegids 2018 staat verpleegkunde van de HR opnieuw onderaan de lijst met 44 punten, precies even laag als acht jaar geleden. Dat lijken nu groeipijnen te zijn, zeggen betrokkenen. Zo is het aantal eerstejaars in 2014 verdubbeld van drie- naar zeshonderd, met roosterproblemen en hoge werkdruk tot gevolg. (HOP, SW)

UT en VU starten techniekopleiding in Amsterdam

6 maart 2018 –Vwo'ers die een universitaire techniekopleiding willen volgen kunnen vanaf september volgend jaar in Amsterdam terecht. Althans, als het aan de Universiteit Twente en Vrije Universiteit ligt, die daar samen een opleiding willen starten.

De instellingen maakten dinsdag hun plannen bekend om vanaf het collegejaar 2019/2020 een gezamenlijke engineeringopleiding aan te bieden. Volgens UT-woordvoerder Joost Bruysters gaat het om een brede opleiding die valt onder de bachelor werktuigbouwkunde. Door de kennis van een technische universiteit te koppelen aan die van een brede universiteit hopen de instellingen een beter antwoord te vinden op vragen van de samenleving.

Breed palet

Afgestudeerden kunnen kiezen uit een breed palet aan technische masteropleidingen, het liefst natuurlijk bij de Universiteit Twente. De instellingen willen zo het tekort aan hooggekwalificeerde technici tegengaan.

Uit cijfers van DUO blijkt volgens Bruysters dat in Amsterdam slechts elf procent van de vwo'ers met een technisch profiel ook daadwerkelijk een technische opleiding gaat volgen. In regio's met een technische universiteit ligt dat aandeel op drieëntwintig procent.

Studenten krijgen les van zowel docenten van de VU als van de UT en zullen ook regelmatig op de campus van de UT in Enschede te vinden zijn. Daar staan ze straks ook officieel ingeschreven, omdat de VU geen accreditatie heeft voor technische opleidingen.

Helemaal zeker is het overigens nog niet dat de opleiding er komt. Het plan moet nog worden voorgelegd aan de Commissie doelmatigheid hoger onderwijs (CDHO), die alle nieuwe aanvragen toetst en advies uitbrengt aan de minister. Omdat het om een vestiging gaat van de UT, en dus niet om een volledig nieuwe opleiding, is die toetsing wat lichter dan normaal. Er wordt onder meer gekeken naar de vraag op de arbeidsmarkt. In ongeveer twintig procent van de gevallen wordt een aanvraag afgewezen. (HOP, SW)

‘Voorlichting over studiekeuzecheck onder de maat’

6 maart 2018 – Opleidingen informeren aankomende studenten niet goed over de studiekeuzecheck. Zo maakt nog niet de helft van de opleidingen duidelijk wanneer de uitkomst ervan bindend is, blijkt uit [onderzoek](#) van de LSVb.

De Landelijke Studentenvakbond heeft steekproefsgewijs onderzocht of hogescholen en universiteiten op de websites van hun opleidingen complete informatie verschaffen over de studiekeuzecheck. Voorzitter Tariq Sewbaransing is kritisch: “Opleidingen moeten studenten echt beter gaan informeren. Het mag nooit zo zijn dat onduidelijk is of een advies bindend is of niet.”

Om de hoge uitval onder eerstejaars tegen te gaan, voerde voormalig minister Bussemaker van Onderwijs in 2014 de studiekeuzecheck in, waar iedere aankomende student aanspraak op kan maken. Instellingen mogen zelf bepalen hoe die check er precies uitziet en of deelname al dan niet verplicht is. Ze hebben ook het recht om de uitkomst bindend te verklaren voor studenten die zich na 1 mei voor een opleiding hebben aangemeld.

Verplicht

Maar dat blijft vaak in het vage. Slechts 22 procent van de door de LSVb bekeken websites van universiteiten en hogescholen vermeldt dat studenten een wettelijk recht hebben op studiekeuzeactiviteiten. Op iets meer dan de helft van de opleidingspagina's krijgen studenten te horen of zij er verplicht aan moeten meedoen.

Verder krijgen studenten vaak niet mee wat voor advies ze kunnen verwachten, of dit al dan niet bindend is en wanneer de studiekeuzecheck precies plaatsvindt. Wel meldt het grootste deel van de opleidingen wat voor soort studiekeuzeactiviteiten studenten kunnen verwachten.

Meldpunt

De LSVb heeft 34 websites van dertien universiteiten bekeken en 48 websites van 25 hogescholen en hoopt dat dit leidt tot meer duidelijkheid. Daarnaast heeft de bond onlangs samen met het Interstedelijk Studenten Overleg een meldpunt [opgericht](#) waar aankomende studenten hun opmerkingen en klachten over de studiekeuzecheck kunnen achterlaten. Dat moet feedback opleveren waarmee de check verbeterd kan worden. (HOP, SW)

Minister wil betere voorlichting over extra studiekosten

5 maart 2018 – Studenten moeten betere voorlichting krijgen over extra studiekosten, vindt minister Van Engelshoven. Daar gaat ze universiteiten en hogescholen op aanspreken, al is ze niet erg gealarmeerd.

Dure excursies, management games en andere digitale leermiddelen? Alleen als er een gratis alternatief voorhanden is, mogen opleidingen er geld voor vragen – enkele uitzonderingen daargelaten.

Toch krijgen studenten daar lang niet altijd goede voorlichting over. Soms [verzwijgen](#) opleidingen het zelfs, omdat ze vinden dat studenten gewoon mee moeten op een waardevolle excursie.

Korzelig

CDA-Kamerlid Harry van der Molen stelde korzelige vragen. Het probleem speelt al jaren en de vorige minister van Onderwijs heeft universiteiten en hogescholen er ook op aangesproken. Gaat minister Van Engelshoven de wet strenger handhaven?

Dat is nergens voor nodig, is in het kort het antwoord van de minister. De Onderwijsinspectie deed onderzoek toen het Interstedelijk Studenten Overleg 343 klachten over extra studiekosten verzamelde, maar daarvan bleken er maar acht gegrond.

Natuurlijk moeten deze instellingen hun voorlichting verbeteren. De Onderwijsinspectie gaat “na een redelijke termijn” controleren of ze dat daadwerkelijk hebben gedaan, [schrijft](#) minister Van Engelshoven. Zo niet, dan kan de inspectie alsnog in actie komen.

Toegankelijkheid

Van der Molen ziet een gevaar voor de toegankelijkheid van het hoger onderwijs. Studeren is toch al duur geworden nu de basisbeurs is afgeschaft. Maakt dat het niet “des te schrijnender” dat sommige instellingen zich nog steeds niet aan de wettelijke voorschriften houden, wilde hij van de minister weten.

Maar Van Engelshoven is lid van D66, een van de partijen die het nieuwe leenstelsel aan een meerderheid hielpen. Ze gaat er dus niet op in. Ze deelt de mening dat onderwijsinstellingen zich aan de wettelijke voorschriften moeten houden, antwoord ze afgemeten.

En als studenten nu toch tegen onterechte extra studiekosten aanlopen, kunnen ze een klacht indienen. Krijgen ze bij hun onderwijsinstelling geen gehoor, dan kunnen ze naar de rechter stappen. Mochten ze gelijk krijgen, blijkt uit Van Engelshovens antwoord, dan zal de inspectie de onderwijsinstelling erop aanspreken “en zo nodig handhavend optreden.” (HOP, BB)

‘Duizenden banen erbij dankzij buitenlandse studenten’

5 maart 2018 – Haal nog veel meer buitenlandse studenten naar Nederland, zegt een denktank van onder meer vastgoedontwikkelaars vandaag. Dat kan grote steden een bloeiende economie en tienduizenden extra banen opleveren.

Buitenlandse studenten zijn ronduit goed voor de economie van studentensteden, stelt denktank The class of 2020 in een bondig [rapport](#). Meer studenten betekent immers meer werkgelegenheid in de stad.

En als die hoogopgeleiden hier blijven wonen, is het nog beter. Internationale studenten gaan de schatkist 1,57 miljard euro per jaar opleveren, heeft internationaliseringsorganisatie Nuffic eerder [berekend](#). En het zijn nog goede studenten ook: ze halen hoge cijfers en studeren sneller dan Nederlandse studenten.

Waarom niet?

Dus waarom zouden we niet proberen om nog veel meer buitenlandse studenten hierheen te halen, vraagt The class of 2020 zich af. Er zijn nu zo'n tachtigduizend buitenlandse studenten in Nederland, maar dat kunnen er drie keer zoveel worden.

Het rapport vergelijkt enkele Nederlandse steden en berekent wat de komst van extra buitenlandse studenten zou opleveren. Uitschieter is Maastricht, toch al de meest internationale studentenstad van Nederland. Die stad zou zomaar 473 miljoen euro per jaar winst kunnen boeken.

Maar dan moet er wel veel meer woonruimte voor studenten komen, waarschuwt het rapport. En daarvoor zou Nederland allerlei regels voor de woningmarkt moeten schrappen. "De huidige overregulering houdt (internationale) investeerders onnodig buiten de deur", staat in het rapport.

Welcoming

Die aanbeveling komt niet uit de lucht vallen. The class of 2020 is in 2011 opgericht. De in Amsterdam gevestigde organisatie doet onderzoek naar de woningmarkt voor studenten en organiseert conferenties. Ze heeft een netwerk gecreëerd dat erop gericht is om studentenhuysvesting 'efficient, international and welcoming' te maken.

[Partners](#) zijn onder meer vastgoedontwikkelaars, onderwijsinstellingen en *city leadership officials*. In de lijst staan bijvoorbeeld internationaliseringsorganisatie Nuffic, universiteitenvereniging VSNU en de Vereniging Hogescholen, maar ook The Student Hotel, Property EU, Casa, Bouwfonds en Xior Student Housing.

"Ik herken wel wat er in het rapport staat", zegt directeur Ardin Mourik van het kenniscentrum voor studentenhuysvesters Kences. Zijn organisatie is niet bij The class of 2020 betrokken. "We hebben de impact van studenten op de economie van steden zelf ook weleens laten onderzoeken."

Het is bekend dat de stedelijke economie groeit als er meer studenten komen, zegt Mourik. "Het is niet voor niets dat bijvoorbeeld Den Haag graag een echte studentenstad wil zijn. Er liggen inderdaad kansen om de Nederlandse studentensteden nog beter neer te zetten als kennissteden."

De internationalisering van het hoger onderwijs ligt steeds heviger onder vuur. De politiek is gevoelig voor de kritiek dat opleidingen steeds meer 'verengelsen' en wil die trend afzwakken – al ziet de Tweede Kamer weinig in een [studentenstop voor buitenlanders](#). (HOP, BB)

UvA stuurt sussend briefje aan boze studentenpartij

5 maart 2018 – Een nieuwe Maagdenhuisbezetting is geen oplossing, schrijft het bestuur van de Universiteit van Amsterdam in een vriendelijke brief aan de verbitterde studentenpartij die zichzelf opheft.

De UvA kent een traditie van Maagdenhuisbezettingen. Het bestuursgebouw aan het Spui is sinds 1969 twaalf keer bezet en wie weet gebeurt het binnenkort voor de dertiende keer. Actievoerders verfden alvast een [rood vierkant](#) op de deur van het Maagdenhuis.

De bezetting van 2015 had ook invloed op de landelijke politiek. Mede door de actievoerders kwamen ‘prestatieafspraken’ en ‘rendementsdenken’ in een kwaad daglicht te staan. Aan de UvA leidde de bezetting tot het aftreden van de toenmalige bestuurders.

Nieuwe opstand

Uit de acties kwam ook een nieuwe studentenpartij voort, De Decentralen. Het werd de grootste studentenpartij in de studentenraad. Maar vorige week schreven de leden een gedesillusioneerde [open brief](#) aan UvA-voorzitter Geert ten Dam, waarin ze hun opheffing [aankondigen](#). Ze voorspellen bovendien een nieuwe opstand aan de Amsterdamse universiteit. Het zal niet lang meer duren “voordat de poorten van het Maagdenhuis weer worden opengebeukt”.

Schurende principes

Misschien schrijft het UvA-bestuur mede daarom een zo vriendelijk mogelijk briefje terug. “We begrijpen de frustratie dat zaken soms niet snel genoeg gaan, eerlijk gezegd lopen we daar zelf ook wel eens tegenaan”, staat in het antwoord, “maar binnen de UvA moeten we kunnen omgaan met schurende principes, met meerderheidsbesluiten en minderheidsrechten, en met de kracht van argumenten. ‘De poorten van het Maagdenhuis openbeuken’ hoort daar niet bij.”

Het UvA-bestuur vraagt ook begrip. Er is al veel bereikt, is het verweer, studenten en medewerkers hebben meer invloed dan voorheen. “We kunnen echter geen ijzer met handen breken. Er is sprake van een structurele onderfinanciering van het hoger onderwijs.”
(HOP, BB)